

Sárospataki
Ifjúsági Közlöny

Főszerkesztő:

Társzerkesztők:

Felelős szerkesztő:

Darányi Lajos

Csathó József, Harsányi László, Harsányi György

Kovács József

TARTALOM:

Darányi Lajos: Miért van szüksége a pataki diáknak megtartóra? — Bacsó Gyula: Az első hó. (Vers.) — Csathó József: Karácsony. — Kiss Sándor: A magyar református theologus ifjúság legfontosabb feladatai. — Szigethy Ferenc: Beszélgetés egy karácsonyfával. (Költemény.) — Bacsó Gyula: Nénike. — Ondovai Kálmán: Élet alkonyán. (Vers.) — Perjéssy László: Vörös és fekete. — Komáromy Sándor: Predestináció. (Költemény.) — Irodalom. — Nagy Barna: Carl Busse két őszi verse. — Diák-adomák. — Egyleti élet. — Hírek. — Szerkesztői üzenetek

Megjelenik július és augusztus kivételével havonta egyszer.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sárospatak. — Kollégium.

Előfizetés:
Egész évre ... 4 pengő
Félévre ... 2 pengő

ellenkezője a várakozó adventnek. A diák nem mondja ki, de tudja, hogy itt ő áll a várakozás középpontjában. Érzí, hogy nagyobb dolog felelni, mint azt meghallgatni; könnyebb valami jót vallani 30-on felül, mint 18-on alul. Szóval soknak, rengetegnek, mindenkinél mérhetetlenül többnek tartja magát. Ennek aztán az a következménye, hogy az ilyen önmegelégedett diák magára nézve semmit sem lát az egészen más lelkületet kívánó adventben.

További veszedelme a diáknak, ami őt félreértésre vezetheti, hogy őt mindenüvé személyesen várják. A tanárok helyettesíthetik egymást, de ő senkit nem küldhet el maga helyett órára, vagy senkit sem állíthat ki felelni. Még a konviktusi koszthoz is csak akkor van jussa, ha személyesen megy el érte; kivételt képez, ha beteg, vagy ha nincs kedve iskolába se menni, ami ugyan egyre megy, mert akkor meg azt hazudja vagy hazudtatja szállásadójával, hogy beteg. A diák úgy érzi, hogy ő helyettesíthetetlen és pótolhatatlan. Haza csak ő írhat levelet. Házi dolgozatát és feladatát hiába csináltatja meg más-sal — ő borzasztó — azt mégis saját kezével kell a dolgozati füzetbe lemásolnia. Otthon is a rokonok, az atyafiak is őt magát várják. A széniorhoz egymásután jönnek a levelek ünnepek előtt, hogy ezek és ezek az egyházközségek legátusnak, vagy mendikásnak csak ezt és ezt a diákot fogadják. A diákember sokszor annyira belekerül a központba, hogy mindenki vele foglalkozik... Az ilyen diákembernek még jeles bizonyítványa is lehet, de Krisztust váró adventje nem...

A legnagyobb veszedelem mégis az, hogy a diákember imponáló ember. Van egy népdal, amelyben egy anya beszélget a leányával. A mama felsorolja a leányának, hogy ez is megkérte, amaz is megkérte, hát elmegy-e hozzá? A leány ke-reken kijelenti, hogy ő ilyenhez, meg amolyanhoz bizony nem megy. De mikor a férjkereső gondos mama azt mondja: „Megkért téged egy diák, elmegy-e hozzája?” — A leány erre ujjongva kiáltja: „Jaj anyám, a diák olyan, mint a gyöngvirág, elmegyék hozzája!” — Ez a diákember baja, testvérem. Annak nem vicc jó lenni, akit mindennün-nen kilöknek, ahová csak betészi a lábát, de mi lesz azzal, aki előtt mindenütt szivesen nyitnak ajtót, akit mindig ezzel kinez a „kis édes”: jaj de ritkán jön el hozzánk!!! Akit így várnak, annak aztán se kedve, se ideje nincs arra, hogy mást várjon és egyszer már ő várjon.

E nélkül pedig — ősze rohanó romantikus ifjuság igen, de advent nem lehet.

De a diáknak nemcsak az adventje, hanem a karácsonya is veszélyben van. Elsős gimnazista koromban azt az egyet nem tudtam elhinni természetrajz órán, hogy az alma- és körtefajra nézve fontosabb az almában és körtében lévő mag, mint az az izletes husa, amit én jóízűen megeszem, míg a magokat elhajítom. A diákembar előtt is a vakáció fontosabb, mint a karácsonyi szent ünnep. A burkot elfogyasztja, a magvat eldobja.

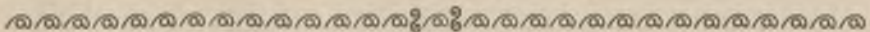
Azért vagy nagy veszélyben, diáktestvérem, mert az advent nem valóság az életedben. A te politikád és kényszermunkád a hódítás és mindig csak a hódítás, így mondasz ellene az adventnek, amely megtartás. A kettő nem egy. A magyar nemzet a világháboruban a hódítás területén győzött, de a megtartásban majdnem mindent elvesztett.

Az iskolai tárgyagnál ezer ügyvéd éles eszével tudod bizonyítani, hogy neked erre meg arra a tárgyra nincs szükséged, mert ilyen meg olyan pályára készülsz. Az adventről ezt nem mondhatod, mert az épen neked szól, a te Megtartódat hozza.

Magad kívánod elégtelenkedve, hogy ne egyébre, hanem az életre tanítsanak. Szavadon foglak meg! Az advent legyen hát a tied... mert számodra hozza a kívánt Tanítómestert, aki maga az Élet! *Őt* hallgassátok! *Őt hallgassátok!*

Darányi Lajos

a főiskola segédlektőse.

Az első hó.

*Az ősi föld, hogy megszépült ma!
Szárak gallyakra hó esett.
Nagy fehér pelyhek, hófehérek,
Tiszták miként a gyermeklélek,
Borítanak korhadtt törzseket.
A csúnya föld, hogy megszépült ma!*

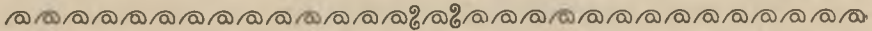
*Kitudja hol harangszó csendül?
Kitárom lelkem ajtaját.
Gyászszírató, öröme hívó,
Száz szürke napba fult harangszó
A szívem most veled kiált,
Közös szavunk ünnepre csendül.*

*Valahol túl a fellegormon
A végtelen kék ég derül.
Onnan hullnak e fehér pelyhek,
Meséket mondó hófehérek ;
A föld szavukra fényesül.
S a lelkem száll túl felleg-ormon.*

*Csendesen, szóttan, alázattal,
Kicsorduló szent áhítatban
Imádkozom.*

Bacsó Gyula.

Karácsony.

A minap felvetette valaki, talán rosszabbik énem a kérdést: miért az a karácsony ünnepe? Az első karácsony szentsége a századik karácsony nélkül is meg lenne s a századik karácsony mit sem tesz az első áhítatos valóságához. Hacsak el nem vesz belőle.

Valaki, talán jobbik énem rosszabbik fele kacajra fakadt e fatális okoskodáson, de ugyanakkor nagyon szomorúvá lett és nem tudott kacagni a másik, a jobbik valóm. Valahogyan az igazság nélkül sok részben a valóságra tapintott ez a kérdés. Egyszerre eszembe jutottak a hétköznapok szürkeségével szertefoszló meleg esték; ismert, színtelenné tett karácsonyi gondolatok előtt oly sokszor elzárkózó szívem; eszembe jutott, hogy mikor nagy diákká lettem, mint fosztottam le a három-királyok, pásztorok, a jászol és az angyali ének történetét behálózó finom hangulatszálakat s mint téptem szét könyörtelenül, kéjelegve a megmaradt valót. Valahogyan nem tudtam követni Tagorét s nem tudtam elhagyni a kántálást s éneklést s „az imafüzér pergetést.” Nem tudtam felnyitni szemeimet s nem tudtam előlépni felületes töprengéseimből, félrelökvén virágokat s tömjént, hogy „találkozzam vele s mellette álljak küzködésben és homlokverejtekben.” S megkérdem most-e magamtól, kit nagyon a XX. század egy típusának ismerek, mi szükség tehát mégis karácsonyra?

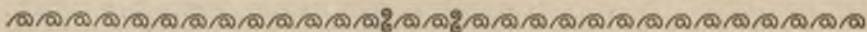
Még tovább kergetem a kérdést s idézem Heródestól kezdve Marxig s Nietzscheig mindazokat, kik felemelték kezüket a karácsonyadta Megváltó ellen, — rosszabbik énem bizonyosságául, — értéktelelni, feleslegessé tenni akarván Őt.

S itt át fogom adni a szót feleletre jobbik énemnek. Nem fog nagy ugrást tenni s kérdésből szövi a feleletet. Felemelték kezüket a császárok s a Gyermekek világotátalakító, korszakot nyitó hatalmasság lett; felemelték fejüket a tudósok s a kereszt evangéliuma nőtől nő, mint a futótűz terjed; próbálták letiporni világháborúk, de a szeretet apostola diadallal bontakozott ki a kísértésből s a megtépázott s véresvesztett földet bőségesen áldá meg az evangélium életre keltő itálával.

S úgy érzem, ezért van jelentősége és van jogosultsága ez ünnepnek, mert ez is egy gazdag és drága alkalom, hogy az Isten dicsősége, mely diadalmaskodik emberi számításokon, lesugározhasson e földre. Lassan, de fokozatosan terjed ez az ország, mely onnan felülről kapja fényét. Lehet, hogy egy-egy ünnep csak egy-egy szívben engedte megszülni a Krisztust. De ez az egy nyereség, áldott nyereség. Valahogyan úgy érzem, hogy minden ily találkozási lehetőség bizonyosság arról, hogy Isten még nem veszítette el hitét az emberben.

Ma, amikor adventet ünnepeelve futunk a várakozást koronázó karácsony felé, fussunk azzal a biztos tudattal, hogy fogunk találkozni a kereső és minket kutató, cselszövényeinken diadalmaskodó Megváltóval. Ennek a tudatnak a felkeltése legyen a Közlöny által küldött, drága találkozást termő karácsonyi ajándék.

Csathó József.

A magyar református theologus ifjúság legfontosabb feladatai.

Részletek Kiss Sándor budapesti theol. elnöknek, a Magyar. Ref. Theologusok Szövetsége elnökének programbeszédéből.

1. Miért kell új theol. típus? Elfelejtett a régi prófétává lenni s zörget Isten követelménye. Nem elég hazafias és jólelkű heti egyszeri munkával kielégíteni Istennek a nyáját. Teljes férfiak teljes erejét veszi igénybe Istennek az ügye. Fölfokozott szívű, értelmű, a harcot mindvégig álló prófétaelkek küzdhetnek Isten országa diadaláért. Mik is hát a kifogásaink ellenük? 1. Lehetőségnek vették a kötelességet s így elmulasztották tennivalóikat. Úgy gondolták, út számukra a papi funkció, nem közvetlenül Isten kezéből kapták a megbízást, ezért kellett sok esetben hizelkedni fölfelé; csak így jöhetett nálunk is létre a hierarchia lépcsője, viszont lefelé ezért csappant meg a súlyuk. A közéletben ezért nem tudtak erőshangú tényezők lenni, mert az intelligenciával való nagyszerű alkalmakat is lehetőségnek vették, amit esetleg szabad elmulasztani is. Átká lenne az új-nemzedéknek, ha a bibliakörök által kezünkbe adott református gyóntatószéket, cura pastoralist, a bel- és külmisszio — mert erről is szónak kell lenni közöttünk — áldott alkalmait csak lehetőségnek s nem kötelességünknek értelmeznénk.

2. Nem tudtak mindenben az anyagi fölé helyeződni. Típus lett a napidíjas pap, aki csak azért áhitozott egyházmegyei, kerületi tisztségekre, mert napidíjat kapott. Visszélések vannak a keresztelő, temetési, esketési stóláknál. Különböző címeken egy munkáért húznak több jövedelmet. Dísznek, nem mindenkinek jutó kitüntetésnek kellene vegyék megbízásaik s elfelejtik, hogy Isten maga a Megbízó. Milyen más lenne a hatal-

masokkal szemben is állásfoglalásunk, ha teljesen önzetlenül, szabadon beszélhetnénk mindenfelé, tudva, hogy Isten maga áll mellettünk.

3. A tudomány alkalmait csekély kivétellel elmulasztották. Kiment a köztudatból a tiszteletes és tudós lelkipásztor, de kedvesebb lett helyette a nagy- és főtiszteletű, presbiteri szervezetünk ellenére. A szektákkal szemben sem mindig elég a tudomány, pedig ezek egyszerű emberek, hát a hitetlenség és katholicizmus koponyarengetegével szemben, nagy szégyenünkre úgyszólván teljes a visszaveretésünk. Jobb lenne, ha a versíró papok helyét ezek foglalnák el. Előhaladás már a hirlapíró, a jogász pap, de ez még mindig nem Sancti Spiritus Doctor. A sokféle pap között nem található a theologus papok.

4. Félve merek szólani a lelkipásztor aszkéziséről. Szerette a testét, ápolta érzékiségét. Egy-egy jó ebédet többre becsül minden egyébnél, az irodalomban már tipust formáltak róluk. Az egyik papi társaság gyűlései lucullusi ebédeiről híres. Csak emlitem az erkölcsi élet papi példaadását. Hála Istennek, az igazság kedvéért el kell ismernünk, hogy ezek nem általános bajok, azonban papi, pásztori kollégiumban elvétve sem jöhetnének elő. Ha a gondolatban vétkezésről merhetek emlékezni, bizony nagy a mi megítéltetésünk is. A kálvinista aszkézist soha nem fogják megkedvelni a mi híveink, ha pásztoraik élete nem példázza.

Összefoglalva, hogy miért fogja elsöpörni az új típus a régit? — Elismerjük, sőt valljuk, hogy Isten ugyan csodák által igazgat, de ez a furcsa paradox még sem engedhető el: A modern életben fringiókkal nem hadakozhatunk. Modern pásztori eszközök az egyedül helyes, tiszt, mindenben kálvini alapokon álló elvek kiküzdéséért!

II. Milyennek kell lenni az új nemzedéknek? — Isten előtt alázatosságban járó legyen.

1. Foglalkozzék ez az új generáció egyesében s összességében a lelkipásztor üdvösségével. Nincs előjogunk Isten országához, itt csak a felelősségünk nagyobb. Többre bizattál, több kéretik tőled számon. Félelemmel és rettegéssel járjon a hatalmas Isten színe előtt. Eszköze ugyan Neki, de jaj, ha félredobatik az eszköz, széttörik a mennyei világ földi hangszere. Isten mások által is képes véghezvinni terveit, de nekünk komolyan kell eszünkbe vennj egyetlen, most kapott lehetőségünket ennek a világnak az Ő dicsőségére való megújításához.

2. Az Irás nemcsak stúdium ezek számára. Az is, de sokkal több annál. Örök mérték magától az élő Istentől. Él-ménnvé válnak számukra igazságai, elkötelező parancs minden rendelkezése, mit kutató lélekkel magukra alkalmazhatnak. Stúdiumképen pedig a legfőbb és mindig célravezető fegyver. A bibliaköröket legnagyobb alkalomnak veszik az Irás alá-zatos és lelkeket átfórmáló tanulmányozásához.

3. Nem alacsonyíthatják le magukat, hogy az Uristen elé mások csinált virágait vigyék. A mi korunk követelménye más, mint az előtünkjártaké. Az imádságos magyarok életéből, kegyességéből tanulunk, de nem szószéki használatra forgatjuk imakönyveiket. Szükséglet, kielégítést követelő éhség az imádkozás vágya. Tanuljunk meg imádkozni lélekből, az Uristennel való érintkezésünk legfőbb eszközeként.

4. Erkölciségükben vakítóan tiszták, urak az anyagon, féken tartják az indulataikat. Isten törvénye ellen vétkeznek, ki apró örömökbe csöpögteti energiáit s nem koncentrálnak minden potenciát a jövő érdekében. Ha szükség lesz, el kell tudnunk menni Pál törvényéig. El kell tehát tünni minden theológiáról az élvezetvadásznak.

5. Égetni kell testüket és lelküket a kötelességtudásnak, a megsanyargatásig kell tudni dolgoznunk. Istentől kapott hivatás minden kötelesség! Amit elvállaltunk, Érte vállaltuk, Érte tesszük, Neki számolunk. A kötelességüket mulasztó vagy csak későn is érkező papoknak át kell adni helyüket a rigorozitásig lelkiismeretesen pontos embereknek. Nem tud a nagyon hü lenni, ki a kevesen nem hú. Ismerjük anyagi helyzetünkből fakadó nehézségeink, de ez szent iskola számunkra. Szociális érzésünkből fakad a másokért felelősség: atyámfianak utána megyek. Milyen szent csoda lenne, ha Amerikába nem szerencsét próbálni mennének fiaink, de lenne erőnk bizonyágtételre azok előtt, kiket kiűzött a hazai föld. Ha kötelességnek vennénk s jelszavunkká tennők: Magyarországnak 10 év alatt 100 külmiszionáriust kell fölnevelni.

6. Lelki rajongásunkon kívül szert kell tennünk a tudomány utáni rajongásra. Fanatikusan kell megszeretni mindnyájunknak egy-egy tárgyat. Ugy látszik végbemegy nálunk is a specializálódás, nos hát szülessenek a dogmatikus, filozofus, pszihologus, apológéta, szociologus, hírlapíró, statisztikus papok, hiszen ezeket előbb-utóbb ugyis kikényszeríti az élet. A tudományban otthonosak s mégis melegszívű, érző emberek. Bele kell vinnünk a köztudatba a református világnézet legmagasabbrendűségét. Városokban s faluhelyen mint erjesztő kovásznak kell forgolódnia embereinknek, ellepni minden helyet, hol az eszme propagálható. A mi exponenseinket kell mindenütt előtérbe állítani. Ehhez azonban hosszú, áldott évek fölkészülése szükséges. Ezeknek a ref. köröknek, egyesületeknek ezt is propagálniuk kell.

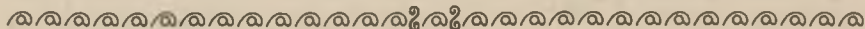
7. Foglalkoznia kell a nyájjal. Ki kell nevelni önmagunkból azokat, kik jól értenek a bibliakörvezetéshez, kik a földműves vagy munkásgyülekezetben otthonosak, kik az ifjúsági munkát kezelik szakszerűen. De minden gyülekezetben, mindig az Anyaszentegyház céljai érdekében, tehát theologus éveim alatt kell végigvándorolnom a különböző munkaterületeket, hogy mint gyülekezeti pásztor minden gyülekezeti munkában otthonos

Magyar hitünk hadd szálljon már
 Fel a kéklő égig,
 Úgyis annyi sok bánatot
 Szenvedtünk már végig!

Gondunk, bajunk mindnyájunknak
 Mindig egyre több még:
 Add nekünk az ágaidnak
 Reményteljes zöldjét.
 Szebb jövőnknek szebb egére,
 Meddig álmunk ér el,
 Hadd fonjuk az ágaidat
 Bízó reménységgel!

Csillogó szép karácsonyfa
 Kérve kérlek téged,
 Annyi sok a gazdagságod,
 Cifra ékességed:
 Szegény árva bús magyarok
 Csillogásod nézik,
 Gazdagságod sok kincseből
 Adj ma este nekik!

Szigethy Ferenc.

Nénike.

A kóházak szürkén búsúlnak *ott* a város ősi utcáján, ahol a kalvinista lakók vannak még most is többségben. Különben az egész városon meglátszik a bécsi királyok nagy szeretete. Valamikor cseléd is ahogy *ott* mondják, csak „a mi fajtánk lehetett,“ aki a kakasos templomba járt velük. Ma már egy-két utca még a „mienk, a többi „más fajta“: lutheránus katolikus. Jövevények lakják, akiket sógor-nak szólítgatnak a hajdani híres csizmadiák, vargák büszke utódai.

Emeletes ház kettő van *ott*, azon az utcán. Könnyen fel lehet ismerni őket. Oda talált mindjárt az egyikbe az a kis diák is első útjában, ahogy behozták a városba tanulni, aki most a legújabb kuplé dallamára táncol be a könnyen felismerhető udvarba. Alig, hogy betoppan, egészséges gyomrát teljes valójában átérezve ebéd után tudakozódik.

Várd meg lelkem már a többit is, biztatja kítartásra az öreg nénike, kinek kék szemében ezer csalódás búsitja fakóra a mosolygást. — Várd meg a többit már.

Kezét csókolomok fojtják vissza a sürgető kérést a diákba és egymásután kopognak le a lépcsőn kis diák, nagy diák a földszintnél valamivel mélyebb konyhába.

No ki szekundázott be közületek, kérdi a nénike?

Én nem, én se — vallják be a kellemes igazságot.

Egyetek hát lelkem, majd én beszélek addig. Nem üres már az emeleti szoba!

Az öreg néni ke boldogan meséli, hogy abba a szobába is került lakó, amelyik üresen állott fent az emeleten.

Kint vigasztalanul szomorú köd vonja be finom vízréteggel a falakat, a korán leesett hó kormos, sáros rongyai tarkálnak az utca közepén. Felhajtott gallérok köré huzzák be fejüket a siető emberek. December csunya, borostás arcát mutogatja. A kéményen keresztül, mintha rossz lélek dohogna be a tűzhely paraszába. De mindez nem tudja elriasztani a boldogságot, mely beköltözött a háziasszony szívébe. Új lakó, új pénz jön!

Annak örülök legjobban, hogy nem kell örökké hazudoznom a magamé mellett. Ugy-e Gézukám, te tudod, — mondja a legnagyobb diáknak, mennyi bajom volt már ezzel a szobával. Ma is ide jön egy katona, hogy adjam ki a hadnagyának, — alig értettem meg, hogy mit akar. Ki van adva már, csak a lakó nincs itt, mondtam. Nehezen értette meg, ötször is elismételtem, amíg kituskoltam az ajtón és ki hitte volna, hogy igazat mondok, már fent is van a lakó. Alig, hogy a katona elment, jött ez a másik.

Megelégedett mosollyal rakja fiai elébe gondolatait az ebédrel együtt az öreg néni ke. Mert az üres emeleti szoba lakót kapott, mert a gond enyhült: az anyagi és a lelki egyformán. Most utólag jó felsorolni a bajokat, mind a múlté e percben. Az új lakóval új remények jöttek, megfakúlnak azok is egész bizonyosan; mindegy, jó eldobni magától néhány percre a gondokat. Ami eddig csak az ő egyedül szomorkodó lelkét fojtogatta, azt most kitergeti mind, most már lehet, mert elmúltak.

Hát csak nem adom ki nekik, még a szavukat sem értem meg, hogy örökké a nyelvünkre vigyázzunk, mert beszélni nem tudnak velünk, de lecsukatni igen?!

Magyar az új lakó néni ke, — kérdi a nagy diák?

Természetes, hogy azaz együtt búsultuk ki délelőtt magunkat.

Reszketeg kezét a legkisebb fia fejére ejti. Nem ment férjhez, de minden évben megjönnek fiai: a diákok. És a családaltan néni ke családót lát maga körül, fiaikat szeret bennük. Egyedül fázó lelke körülpárnazza magát gyermekkacagással, a nagy diák csak egy kis-lányos nótájával. Lassanként elmerül előtte az eseménydús délelőtt, csak az öröme marad meg, amely rácsillag a fiatal szemekből. A villogó tűzhely fülébe duruzsolja a rég elszállt múltat, amikor még neki készült ez a ház és a hajdani fiatal lányálmok szövögetik arany-szálaikat a homályosodó konyhában. Elfeleddi, hogy a maga számára fenntartott szobák fűtésére nem telik, hogy csak ép hogy ki tudott jönni eddig vagyónával.

A hideg sarokszobából átsugárzik egy kép, amely ott áll a fényképes albumban. Azt a kicsi képet van jó néhány éve, hogy meg nem nézte, de most maga előtt látja. Az atilla épúgy feszül azon a domború mellen, mint akkor, a szemek búcsút intenek, mint akkor.

Istenem, de régén volt; ki hitte volna, hogy egy életre szóló elkötelezés volt ez a tekintet?!

Egy életre, de hát élet-e az ő élete? Kinek él, minek él?

Szeme előtt ott, ahova a daloló vérű idők pillanatnyi visszaszáló mámore odavarázsolta annak a képét, akivel leakarta élni egy életet — ott most mintha kopott barna zászlók omlanának le. Szét-
hasadnak a foszló álmok és eszébe jut, hogy kint a Jánosi-utcán, ahol valamikor *akkor* követválasztás idején, ő is ott ment a megválasztott képviselő oldalán fehér ruhában, fehér virágokkal, most két nyelvű táblák lógnak, mert nem az 1800-as évek szállnak már fiatal boldogságával — 1925 van. Mintha kegyetlen szél zúdúlna a házra a tiszolci hegyekből. A nénike úgy érzi, hogy az a búcsúintés nemcsak egy férfinak, de az ő szép diadalmas fajtájának búcsúintése volt.

A kis diák a hódító idegenek nyelvét próbálgatja tanulni. Őt meg valami keserűség készíti szólni.

Ne tanuld azt lelkem, minek az?!

De nénike kell!

Nem felel rá semmit. Hiszen máskor ő beszéli rá dacoskodó fiait; érzi, hogy nincs igaza — és mégis nagyobb igaza van, mint az a hazug világ körülötte. Ő háziasszony, a fiúknak tanulni kell.

Klnyitja a tűzhely ajtaját. Nézi, hogy hullanak le a roston át a paraszak, le a szürke hamuba és kialszik egyik a másik után.

A suttogó este beárnyékolja lassan a kis szobát és fájdalmas csókot szorít a szivekre. Lehetetlen is már a homálytól tanulni. És úgy kell valami, ami megnyugtat. A legnagyobb diák elkezd csendesen, csak úgy magának: Perelj Uram perldóimmal... Zengő gyermek hagok erősítik és belereszket a nénike hangja is. Enyhülő barnán hullnak az árnyak a konyha lakóira.

A nagy diák további bátorságot vesz magának és a felgyulladó villanyfénynél előveszi a magánosan olvasgatott Bibliát. Eddig szégyelte volna felajánlani. De most egyszerűen kapcsolódnak szavai a nénike szívére. — Szív szívhöz üzenget az Igével. A két kis diák lassan komolyságba hajló mosollyal hallgatja. De a nénike az olvasó diákkal együtt úgy érzi, hogy az a Krisztus, aki hivatalos, sémaszerű szólamokban, olyan ködszerű. ki tudja, igaz volt-e, szürkén szomorodott, most megállt közöttük... a két lehajtott fejű ember között. Soha nem volt ennyire igaz számára a Krisztus. Bánat völgyeiben húzódo élete itt meleg napsütéses csúcsra ért.

De régen hallottam így Bibliát Gézukám! Valamikor az édes apámnak minden vasárnap délelőtt fel kellett olvasni azt az egész részt, melyből a pap felvette a textust. Én olvastam fel fiatal leánykoromban. De egyszer, olyan részhez értem, amit nem mertem kimondani. Elszégyeltem magam. Azután édes apám se kívánta többé, hogy olvassam. Jaj Istenem, de rég volt. Ahogy olvastad, mintha minden a negyven év előtti régi volna.

Mikor újra visszamentem Patakról első diákoskodó helyemre, a néni háza olyan ismerősen hívott. De nem mentem be. A néni meghalt azóta. A ház idegené lett.

Én kívülről is a tűzhely paraszát láttam világitani. És eszembe jutott a néni a maga szomorú, egyedüli vándorlásában. Aztán csak úgy átmenet nélkül jött a gondolat: Molnár Mária, aki valahol „vad-emberek között jár egyedül — vajjon ő is olyan elhagyatott. Eszembe jutott az a negyven-ötven év, mikor a Biblia lassan kiment a divatból.“

Nézegettem a két nyelvű utca táblákat a két szívű városban. Vajjon lehet-e mindent elülről kezdeni?! *Bacsó Gyula.*

~~~~~

Élet alkonyán.

Ülünk dermedten, mi két öreg...
Mint két kiégett, sivár sirbolt,
Gondolkozunk a multak felől,
Hogy valaha úgy volt, meg így volt...

Közelebb húzzuk a székünket,
Mert a hangra süket már fülünk.
Szemünk látása is meggyengült,
Csupán sejtjük, hogy együtt ülünk.

Én vádló szókra nyitom a szám,
Hogy mily büszke voltál egykoron!
Engedted, hogy vulkáni tüzem
Hitvány sóhajokban elfogyjon.

Most mihaszna? egymásra leltünk,
Erőnk megroppant, szívünk kihült...
Bajaink közt a legkisebb is
Gyógyíthatatlan, roncsolt, idült.

Sírva kérek tőled egy pár szót...
Miért kerülte egymást a pályánk?
Hogy enyhüljön a dermedt lélek,
Mielőtt sirba alászállnánk...

Hasztalan... servadt ajkad zárva.
Csend, mit egyetlen szó sem tör meg...
S mint kiégett hold az ég ormán
— Szóra, csókra süketen, tompán —
Ülünk csüggedten, mi két öreg...

Ondovai Kálmán.

Vörös és fekete.

(Folyt. és vége.)

De ugyanekkor kozmopoliták, szélső irányú szociálisták is vagyunk. (Más szót nem találok!) Bennünket azonban nem a gazdasági rendszerek, nem az értéktöbblet s talán nem is a többletermelés problémái foglalkoztatnak, hanem egy mindezeken felül álló magasztos eszmény: az örök testvériség. Valami kiszélesített testvéri szeretet, vagy kiszélesített nacionalizmus ez, amikor fájó, vigyázó szeretettel pihen el szemünk, a minden nemzetiségek szenvedő emberpáriái fölött. Itt már nincs korlát és nincsen országhatár. Itt már épen úgy fáj nekünk a kínai kulik éhségtől rakásra hullása, mint a Ruhrvidék bányászainak gyilkos köhögése s mint a tulajdon fajtánknak tuberkolotikus, elnyúlt tüdeje... Itt már elhalványul az antiszemitizmus, mert homlokunkat a hideg veríték veri ki a borzalomtól, mikor mély, döbbenetes pillantással visszanezünk a középkor lángokban álló góttaira, melyeknek égő házai közül halálsápadtan, iszonyodó szemekkel menekülnek a lakók, egy újabb s talán még rettenetesebb program karjai közé.

Itt már elhalkul az édes anyanyelv, mint egy mély zengésű orgonának búbjajos, méla sípja és beleolvad egy mindeneket megrázó, döbbenetes szimfóniába, melynek neve az örök emberi sírás, kösziklákát is megolvasztó emberi fájdalom; ennek melódiája époly ismerős a grönlandi havasok közt élő nyomorult ember, mint az európai nagyvárosok elnyúlt testű proletárjai előtt... Ilyen érzelmi szociálizmus, a mi szociálizmusunk; tőlünk végtelen nagy távolságban áll az utca forradalma; a mi indulónk dallamának a segítése, a szeretet lelke s nem az örült rombolások bosszúszomja adja meg az alapmotívumot.

És még egyet, a sok közül... Ki látott már diákbúcsúzkodást? Miért szorítja össze csontos, hideg markával az öreg diák lelkét valami nagy fájdalom, mikor felcsendülnek számára a búcsú s diáknóta halottas énekekre emlékeztető sorai? — Hiszen átvirrasztott, áttanult éjszakák után úgy várta ezt a napot, mint a beteljesült ígéretek napját?!... Nemcsak a város megszokott kövei, a nagykönyvtár sejtelmes, munkás csendje és nemcsak a baráti szeretet melege húzzák őt vissza láthatatlan szálakkal az anyaiskola emléihez, hanem már a búcsú nehéz pillanatában érez magára hullani valami irtózatosan szorító béklyót, a hivatással járó megkötöttséget, amelyik vaskorlátokat szab az ő mámoros, diadalmas lelke elé.

Miért lázadozik a theologus diák, mikor vállára kerül a rég óhajtott egyszerű, fekete palást?... Azért, mert összebarangolta rövid pár esztendő alatt az ismeretek berkeit, viaskodó, gigászi nagy szellemekkel társalkodott, akik kisértették őt, hogy szakítson „ama fának gyümölcséből”; mert minden reggel várta szomjas szemekkel a fölkelő napot; mert vágyai vannak, büszkék, sasszárnyon járók s mert kisértésbe esett már sokszor és tudja, hogy még kisértésbe is fog

esni, nyugtalan, lázas éjszakákon, mikor a sötétség tündérérei eljönnek hozzá és csalják majd más, puhapázsitos erdei ösvények felé, amelyeknek mentén mézet csorgat a fák bemohosodott odva... és érzi, hogy kötve van, húzza őt a Krisztus szerelme, amelyik azonban még nem olyan erős, hogy megsemmisülne ezáltal a túloldal kísérteties varázsa. Meg aztán érzi magára hullani már most valami kicsiny falu békés csendjét, érzi, hogy lassan körülhálózják szürke pókháló fátylak, melyek később talán kellemesek lesznek. boldog, tiszta álmok szülőpárnái; de ma még börtön a csend; sőt nem is csend a csend, hanem egy pokolian zajos csatatér, melybe épügy belé harsan a Sátán kürtjének vérforraló, sziréni hívása, mint a megsebzett álmoknak fagyasztó zokogása. Úgy akart kimenni az életbe, mint hadvezér, akinek útját ezrek szive dobbanása kíséri s már érzi, hogy csak közkatona lesz, akinek szava sokszor csak pusztába vesző szózat leend, melyre csak valami kétségbeesett visszhang ad feleletet... a saját lelkének lázas vergődése. Ezért következnek számára mámoros éjszakák után még lázasabb, még mámorosabb nappalok, ezért égnék az ő szemei előtt mindig vérvörös fényvel, az égboltozatra hintett csilgacsodák.

Itt azután már meg is van az átmenet a forrongó, vöröses fényű világosságától, az érzelmek fekete éjszakájához.

Ki látott már olyan mély, céltalan szomorúságot meglett férfiak szemében, mint egy alig embernyi ifjúéban? Senki, senki!

Mi az, ami öngyilkos fegyvert nyom, egy boldogságra hivatott ifjú markába?! Nincs, nincsen erre felelet. A sötét sejtelmek a lélek ismeretlen mélységeiből hőmpölyögnek elő. Talán be nem teljesült remények, talán szertefoszlott álmok, talán hivatalos kiforratlanság?... Nem tudom!... Nem is idézlek titeket, hirtelen fagy miatt lehullott májusi virágok; legyen nyugodtabb a ti síri álmotok, mint amilyen életetek volt. A ti méla nézésű szemetek sok szint, sok belső szépséget látott volna meg, hisz a halál hívása csak a tihozzátok sejtelmes, érző lelkekhez hatol el, de ti csak a fekete szint láttátok meg, beteges, dekadens korotok leggyakoribb színét...

Be' szép is lehetett a ti utolsó pillanatotok... Jaj de szép is az a bús, tépelődő csend!... Mikor a fájó, keserves órák hegedűjén el kezd játszani a Csend vonója, akkor a dolgok fölött is urrá lesz valami halk, titokzatos szépség. Az ilyen pillanatok megérkezéssel szeretünk csókot hinteni az eltávozók után, ekkor szeretjük a „szomorú órák“ kísérteties, intő hívását, ekkor szeretünk legjobban mindenkit és mégis, valahogy nagyon egyedül vagyunk. Csak a csend és az este szomorú szemű tündére int, hív magával s még nagyobb csendet ígér. S ha ekkor sem tűnik fel egy másik, meleg tekintetű barna szempár, amelyik ott, a sötét olajfákkal szegélyezett kertben szintén olyan nagyon szomorú volt, akkor... az örök Csend hallgatag birodalma népesebb lett egy sokat álmodott, „elveszett“ lélekkel.

De akit visszahivott az életbe sok ilyen pillanat eltelté után a

melengető anyai szeretet, vagy akit kézen fogva mentett vissza a sír széléről az Embernek Fia, az áldott, szép fiataliságot élt.

* * *

Vörös és fekete!... diadalra hívó büszke indulók és halk sóhajtásszerű bús melódiák. Jertek s szeretetteljes áldó simogatásaitokkal dédelgessétek, formáljátok a fiatal lelket; birkózzatok egymás között nem halálos birkózással s azután béküljete meg egymással. Vegyüljön össze a ti két szeszélyesen változó színetek és alakotok s merevüljete majdan egy bronzszínű, izmos férfiszoborrá, amelyik büszkén kiállja majd a lélek világának véres forradalmait.

Mezőcsát.

Perjessy László

~~~~~

Predestináció.

Eddig: fogadkoztam és akartam,
inam nagy célok felé ropogott,
és egy kézlegyintésed Istenem,
a mélységbe dobott.

Itt vergődöm véres ajakkal,
emelgetem még büszke fejemet,
de Erőd belefacsarta szívembe,
hogyan lehet...

Ellened, Isten, nincsen akarás,
de érzem, hogy felemel a karod:
megyek már, Uram, alázott derékkal,
merre akarsz!...

Komáromy Sándor

ref. theologus.

~~~~~

Irodalom. — Művészet.

Tompa Mihaly.

1868—1928.

E hatvan esztendő óta virulnak és hervadoznak Tompa Mihálynak márványkő lappal borított sírja körül regéket mesélő, pompás színben díszlő virágok a hanvai templom melletti sírkertben. Gyönyörű valóságba öltözött a márványkőre vésett sírfelirat utolsó része: „S ti szeretti virágok üljete ágya köré mondani méla regét.” Ezek a tarkaszínű virágok mesélnek nekem is, mikor szünidőben otthon vagyok, a jó Tompáról, az erős Tompáról, a költő papról, a pap-költőről, a természetet

kedvelő, virágokról meséket regélő Tompáról. De nemcsak ezek, hanem mesélnek a szemtanuk, a hajdan szép természetben gyönyörködő, erejét csodáló falu vénei is, különösen pedig jó nagyszüleim, kiknek még élesen emlékezetükben él délceg alakja. Sokat emlegetik, hogy még ilyen derék pap nem volt Hanván; nem lehetett ám ő nála aludni a templomban, mert többször megtörtént, hogy beszédjébe beleszurta e pár szót: „az alvókat fel kell keltetni!“ Nem akarta, hogy Istennek szent üzenete a fehér falakhoz ütődve válasz nélkül, vagy legfeljebb utóhangtól kísérve térjen vissza, hanem szemeken és füleken át behatolva a szívbe markoljon s ott csodálatos elhatározást s szent cselekvést váltson ki s az isteni üzenet harmonikus zenéje fenséges melódiát zsongjon a lélekben. Tompa lelke fürdött ebben a fenséges melódiában s híveinek is nyújtani akart ebből a gyönyörből, amikor az evangéliumon keresztül megértett isteni üzenetet költői lelkén lejátszva híveinek lelkében is himnuszá akarta varázsolni.

Most, 60 év múltán, előszeretettel emlékeztetem s kíváncsian kérdezem a ma élő virágkoszorút, virágokat kedvelő magyar lányokat, hogy jut-e eszükbe néha-néha, mikor virágjukat öntözgetik kis kertjükben, vagy mikor percekig sőt félórakig elgyönyörködnek az ablakok között nyiladozó bimbóban, vagy asztalukon díszlő virágcsokorban Tompának egy-egy gyönyörű virágregéje, regéket zenélő szép költeménye? S az imádkozó lelkű magyar asszonyok bibliája mellett ott van-e Tompa Mihály nászajándéka, „Olajág“ c. imádságos könyve, melyet ő minden magyar nőnek nászajándékkul hagyott a Krisztustól?

hanvai Ferencz Lajos.

Incze Gábor fordításában jelent meg „A Szentírás szociális tanításai“ c. nagyon szükséges könyv. Rendkívüli nagy értéke ennek a könyvnek. hogy — előszavában — számol a magyar helyzettel, további részében pedig a Szentírást állítja be világ-átalakító, társadalom-megmentő megvilágításban. A könyv 223 oldalnyi terjedelemben, izléses kiállításban jelent meg a fordító kiadásában. Ára 4.40 P. Szeretettel ajánljuk minden olvasónknak.

Hegyaljai Kiss Géza: Napfény a Hegyalján.

Felvidéki életképek. — Miskolc 1928. — Ára 2.60 P.

Hegyaljai Kiss Gézával a pataki diák csak dicsekedni tud. Dicsekszik vele, mert dolgozik, büszke rá, mert nagyon sokat dolgozik. Ennek a régi pataki diáknak a lelke mindig új meg új tervekkel van tele. Versel, predikál, cikkezik, életrajzokat ír, elbeszél. Ez sok tekintetben talán keresés, de egész biztosan a magyar léleknek a keresése, amihez neki rengeteg mondani-valója van. Bizonyosság erre ez az elbeszélés kötet is. Sokszor és elsősorban nem költ, hanem megfigyel. Csupa fül. Az ige-

hirdető Kiss Géának itt van az első fele: ismeri az adott és való helyzetet. Mindezek elbeszélése annyira kedves és tiszta, hogy átlátszik rajtuk írójuk szelid, mosolygó, szőke arca. — A könyv eddig is nagy sikert ért el. Kisérje további útjában a pataki diákok öröme is.

A Csucsai Front.

(Egy tanár és egy osztály története. Irta Karácsony Sándor. Az Erő kiadása. 160 o.)

Sokképen nagyon érdekes ez a könyv nekem. Negyedszer kezdek már ismertetést írni róla és egyszer már leírtam azt is, hogy ez az, amiről nem lehet cikket írni; annyira élet, hogy folytatni lehet csak és pedig csak étellel. Nem is olvashattam róla seholy kritikát: tizedrangú és „irodalommentes“ írások ismertetései között ennek a pedagógiai regénynek még nem jutott hely. Vagy talán ez a kis sárga, 1 P előfizetési árú füzetecske még azoknál is kisebb esemény? Nekem nem. Sőt. Karácsony Sándorról, karácsonyi számban kell egészen szubjektív hangon is írnom. Amióta ez a könyv megjelent, a könyvpiac nekem nem is mutatott nagyobb ajándékot. Nekem nem kisbővebb ez az írás Rousseau Emiljénél és sokkal többet adott Pestalozzi Lénárd és Gertrud-jánál. És ha ez minden szakember szemében gyerekes, rajongó állítás, akkor még tovább megyek, nem félve azoktól, akik szeretetük jogán vehetik zokon tőlem: Sándor bácsi olyasvalamit adott nekem, amit senki más. Hosszú lenne elmondani, mi mindent jelentett nekem egy-egy panaszkodó óra, amikor néha nálunk járt és az öreg vendégszobák valamelyikében egy kis öntudatlan csucsai front árva tagjai megfélemlítették az Utónjáró éjszakáját. Most, mintha azoknak az éjjelbenyúló fejsimogatásoknak még melegebb folytatása ölelné körül az állott betűkből. Azért nekem most ez a második könyvem. Nincs regény, melyikben jobban benne lennék én, nem ismerem pedagógiát sem gyakorlatban, sem elméletben, amelyik keresztyénibb, mint ez és nem láttam még azt a keresztyénséget, amelyik nevelőbb, mint ez. Én egyszerűen elhiszem, hogy Isten abban az esztendőben Sándor bácsira bízta maradék Magyarország jövődjének aranykapukulcsát. Mit keressünk tehát nála? Meglepő izléstelenséget? Ó tehetség és szeretet. A rakéta-hajó mellett naprendszernek múlnak el és a kiskutya megugatja a haladó szekeret. De amit nekem adott, az kálvinistább és magyarabb élet mindannál, amit eddig bárhol is láttam. Dicsőség Istennek érte!

~~~~~

A gonoszságban élő emberek nem értik meg az igazságot; akik pedig keresik az Urat, mindent megértenek.

Péld. 28₆.

Carl Busse két őszi verse.

S. É. emlékkönyvébe.

Az égre sápadt ködfátyol borúl,
 az ért gyümölcs tompán a fübe hűll,
 a gólyák is rég vándorútra keltek,
 az éj hűvös... már mindszentek közelget.
 A lomb is meghal... minden búcsut int...
 — Kedves barátom, hát mi nekünk
 Vajjon mikor kell útrakélnünk?

*

A boldogság, azt mondták énnekem,
 ott lakik messze, túl a hegyeken;
 sokan mentek, én is elvándoroltam,
 s kisírt szemekkel tértem vissza onnan.
 A boldogság, azt mondják, ott lakik,
 Ott messze, messze, túl a hegyeken.

Nagy Barna.

Diákadomák.

Midőn a tankerületi főigazgató egy alkalommal személyesen meglátogatta az ország egyik leghíresebb iskoláját, nagyon feltűnt neki, hogy az iskola igazgató föltett kalappal kísérte át a tanteremben, holott maga a tankerületi főigazgató födellen fövel látogatta az osztályokat. A tankerületi főigazgató már-már szóvá akarta tenni az iskolaigazgató ezen különös viselkedését, midőn az egyik folyosón megelőzte a szemrehányást és így szólt:

— Bocsásson meg főigazgató uram, hogy nekem minden alkalmat meg kell ragadnom, hogy fönntartsam tekintélyemet országunk előkelő, de rakoncátlan s vásott ifjai előtt. Megragadtam tehát ezt a kínálkozó s kedvező alkalmat is tekintélyem gyarapítására, mert biztos voltam benne, hogy főigazgató úr meg fog érteni és megbocsát. Hónapokra biztosítva van föltétlen hatalmam, mert a rakoncátlan fiúk megdöbbenéssel vették észre, hogy nem rettenek meg még a tankerületi főigazgatótól sem és nem emelek kalapot még a főigazgató úrnak sem.

A tankerületi főigazgató jóízűen nevetett, mert személyesen is meggyőződött arról, hogy az igazgató rendkívüli módon imponált ezzel a tiszteletlenséggel a saját tanítványainak.

(Beküldte: Egy adomakedvelő vidéki *gimnazista-lány.*)

Horatius ódáiból áradó gyönyörű gondolatok és érzelmek által telített lélekkel, nyugodtan húzza a csendest az egyik ifjú. Azonban nyugalmából felzavarja a villámcsapás: kiszólítják.

— No fiam tanultál? — kérdi a tanár úr.

— Becsületszavamra nem aludtam, tanár úr kérem — menti magát az álomból felzavart diák.

*

Egy szenvedélyes billiárdista haza akar jutni a kaszinóból szilencium idő alatt, de a beszélgető tanár urak mindenütt elzárják útját. Szorongatott helyzetében így morfondírozik: „Most érzem igazán az „Alma Mater“ ölelő karjait.“

*

Ifjú theológus tart vallásórát az elemi iskolában, Kain és Ábel történetéről. Az egyik, szokatlanul eleven és sokszor közbe szóló kis fiú nyújtja a kezét.

— Tiszteletes úr, én tudom ezt a történetet!

— No, mondd el, ha tudod!

— Hát úgy volt az egész, hogy Ábel fent állott a hegyen, Kain mérges volt rá, kikapta a pisztolyát és lelötte. — ó.

~~~~~

Egyleti élet.

A Sárospataki Főiskolai Kórus
dec. 16 án d. u. 5 órai kezdettel tartja meg hangversenyét a Főiskolai Mudrány teremben a következő műsorral: 1. Haydu: Alen-netto a 17 symphoniából. Előadja az Ifj. Zenekar. 2. Verseiből felolvas Dr. Gulyás József, főgimn. és egyetemi magántanár. 3. Északi dalok a Kórustól. 4. Szaval Técsy Béla I. é. th. 5. Három holland dal. Előadja a Gimn. Vegyeskar. 6. Rákóczi nóta a „Nemo“ című operából. Előadja a Főiskolai Kórus, zongorán kíséri B. Szűcs Ferencné. 7. Verseiből felolvas Dr. Gulyás József. 8. Kacsók P.: Késő ősz van... Révfy: Barcarolle. Előadja a Kórus zenekari kísérettel.

A Theologus és Tanítóképzős Ifjuság Kálvin János-Egyesülete f.

hó 2-án nívós műsorú teaestélyt rendezett. Az ünnepély központját képezte Zsíros József h. theol. professzor „A lelkész és a tanító munkája a gyülekezetben“ c. előadása. Tartalmas és bőven áradó hozzászólások indultak meg utána. Ének-, zeneszámok és szavalatok tették kedvessé és megleghangúvá az estét — Az Egyesület f. hó 3-án tartotta alakuló közgyűlését Dr. Mátyás Ernő akad. és közigazgató elnöklete alatt. A megválasztott tisztikar tagjai a következők: Tanárelnökök: Dr. Mátyás Ernő theol. ig. és Kovács Dezső tan.-kép. igazgató. Ifj. elnökök: Kovács József theol. és Béky Miklós tan. kép. Titkárok: Csathó József theol. és Szilágyi László tan.-kép. Jegyzők: Hubay Lajos theol. és Demcsák László tanító-

képezdész. Pénztárnokok: Nagy Bertalan theol. és Rácz Endre tan.-kép. Könyvtárnokok: Máté Zoltán theol. és Liskay József tan. kép. Bizottsági tagok: a theol. ifj. részéről: Gáthy Lajos IV. é., Bacsó Gyula III. é., Benke Imre II. é., Tóth Ferenc I. é. theol. A tan. képző ifj. részéről: Máty Lajos V. é., Balogh József IV. é., Szabó Zoltán III. é., Fekete Gyula II. é. — A gyűlések műsorában fontos szerepe lesz a szakszerű irányítással vezetett s a két ifjúság gondolatköréből vett témájú szemes cseréknek. Ugyancsak sokat várunk a hetenként tartott bibliáóráktól is. — Az induláshoz szükséges lelkesült erő megvan. A gyümölcset az Úr adja. Kívánjuk: Gal. 13: 13.

A „Bocskay” Bajtársi-Egyesület törzstáborai — november 19 én a B. B. E. I. Rákóczi György törzse szépen sikerült törzstáborozást tartott, melyen mintegy 35 bajtárs megjelent. Komáromy Sándor törzsfő megnyitó beszédében lelkes szavakkal méltatta a törzstáborok jelentőségét. Szavalt Técsy Béla daru bajtárs, a bajtársakból alakult dupla quartett Hörcsik Béla vezér-bajtárs vezetésével Beethoven: Himnusz az éjhez c. darabját adta elő nagy tetszés mellett, végül Komáromy Sándor törzsfő saját verseiből olvasott fel „Őszi zsoltárok” címmel.

December 10 én ismét törzstábort tartott a B. B. E. I. Rákóczi György törzse. A törzstábort a bajtársakból alakult kis-kórus nyitotta meg a Magyar Hiszekegy eléneklésével, aztán Dóka Etelka levante bajtársnő szavalt szép sikerrel, lelkesen. Csathó József kincstárőr bajtárs induló egyveleget adott elő zongorán, a Turán-

dalokból énekelt Hörcsik Béla vezér-bajtárs a tőle megszokott rutinnal, Komáromy Sándor törzsfő bajtárs *Bem József*, a lengyel szűletésű 48-as magyar honvédtábornokról, az Erdélyi Magyar Hadsereg hős vezérééről olvasott fel egy alapos gonddal megírt értekezést. A B. B. E. kifelé való munkája ezzel a kollokviumok miatt szünetelni fog, hogy annál erőteljesebben indulhasson meg február elején. *P—i.*

Az „Erdélyi Önképzőkör”-ben hangya szorgalommal folyik a munka. A változatos s gazdag műsorszámok valóban a komolyan gondolkozó s a haza érdekében hatványozott mértékben dolgozni akaró ifjakat dicsérik. Örvendetes tényként állapíthatjuk meg, hogy az Önképzőkör műsorán eddig ritkán szereplő szabadelőadás is kezd meghonosodni, amit eléggé bizonyít az, hogy az ez évi gyűlések mindegyikén elhangzott egy vagy két szabadelőadás s dicsérendő, hogy nemcsak a vezető osztály tagjai, de még a hatodikosok közül is akad erre a nehéz feladatra vállalkozó szellem. — Eddigi szabadelőadók: Hegyi József VII. o. t. (A differenciál hányados és gyakorlati alkalmazásai), Orbán József VIII. o. t. (Szabolcska Mihály élete és költészete), Tatár Lajos VIII. o. t. (Gyóni Géza élete és költészete), Benkő Ferenc VIII. o. t. (Ady Endre élete és költészete), Bakos Zoltán VIII. o. t. (A szabadelőadás), Bakos József VI. o. t. (Lévay József élete és költészete). — Kiemelendő még Harsányi György VIII. o. t.-nak interpretálása, ki Madách Imrének s halhatatlan drámai költeményének rövid méltatása után elszavalta a tragédia I. színet.

Az Önképzőkör a szokásos évi pályázatokat már kitűzte a következőkben: Magyar irodalomból: A huszadik század magyar lírája. Történelemből: Magyar csehek kapcsolatok (Díja: 10—10 P.) Mennyiségtantól: Két feladat megoldása. Fizikából: A gravitáció tekintettel a bolygók mozgására is. (Díja: 8—8. P.) Német műfordítás. 1. Vers: Moritz Hartmann: Es lebt ein Volk im Osten. 2. Próza: Richard von Volkmann Leander: Die künstliche Orgel. (Díja: 6—6 P.) Klasszikus műfordítás. (Díja: 6 P.) Eredeti vers, novella. (Díja: 5—5 P.) Reméljük, hogy a szép feladatoknak

szép számmal lesznek szerencsés megoldói.

Kürthy Ferenc dombrádi főjegyző úrnak, volt pataki diáknak ezúton is őszinte köszönetet mondunk azért az 50 P.-ért, amellyel kirándulásunk alkalmával megjutalmazott minket.

Kedves olvasóink figyelmét már most felhívjuk az Önképzőkör által 1929 február 9.-én rendezendő műsoros estéllyel egybekötött táncmulatságra, melynek fénypontja: Komáromi János aranytollú írónknak, Önképzőkörünk egykori ifj. elnökének, a Kisfaludy Társaság r. tagjának felolvasása lesz. így.

Hirek.

Lapunk kedves olvasóinak Istentől áldott boldog karácsonyt és újévet kíván
a Szerkesztőség.

Eljegyzés. Arday László s.-lelkész, múlt évben végzett kollegánk, eljegyezte Erdélyi Máriát. Isten szerinti boldogságot kívánva gratulál a Közlöny.

Vakáció kezdődik f. hó 19 én d. u. 1 óraker tart január 2-án estig. — Elekió 19 én d. u. 2 óraker lesz. — A Theol. Akad.-án a colloquiumok január 3-án kezdődnek.

A főiskolai internátus ügyéről mi is nagy szomorúsággal emlékezünk meg. Sajnáljuk, hogy épen karácsonyi számunkban fakadnak ajkunkon keserű szavak, de lehet-e másként fogadnunk a pénzügyminisztérium Pataknak szóló adventi hírért, karácsonyi ígérését: azt az újabb évi 40,000 P. gim-

náziumi internátusi építési segélyösszeget, amelyet a közoktatásügyi miniszter úr és államtitkára, Korniss Gyula úr annyira ünnepléses alkalmakkor megígértek, most egyszerűen törölték a költségvetésből. — Három kiáltó negatívum teszi mondhatatlan fájdalomossá ezt a tényt, ami mind benne van ebben az ígért visszavonásban. Első az az ítélet, hogy amire mégis jut az államkasszából, az mégis fontosabb és előbbvalóbb a Pataki Főiskola internátusánál. — Második negatívum az, hogy mindaz a hódolat és ünneplés, amellyel a Magyar Állam fenségét e két magas reprezentáns személyiségében a Sárospataki Főiskola előljárósága, tanári kara és diáksága megtisztelte, ezzel a

ténnyel pusztá személyi kultusszá degradáltatott, mert két ilyen látogatás, ha kába ígéretnél többet nem eredményez, nem fogadható a magyar nemzeti kultúrprogram tényeként. De a pénzügyi és a kulturális veszteség mellett nem kisebb a vallási gondolat szerint negativum sem: a Főiskola segédlelkésze megmondotta az állam pap titkárának, hogy van az Úristennek is háztartása és számlája. Nos, ez a megoldás épen olyan, ami teljesen jogosult és konzekvens — de csak Isten nélkül!...

Érdekes és jellemző félreértés.

A főiskolai „Bocskay“ Bajtársi Egylet tagjai dec. 5-én este fél 8 órakor lampionos felvonulást rendeztek a Kormányzó Ur Öfö-méltósága tiszteletére. Felvonulás közben többször elhangzott ajkukról az elkeseredés szava: „Le a csehekkal, le az oláhokkal!“ — Mikor a kath. templom előtt is kifejezték a vérünket szívó paraziták elleni elkeseredésüket, a kath. szentnegyed erősen figyelő tagjai ilyesféle kiáltásokat véltek hallani: „Le a kereszttel“, sőt állítólag még a „Le a koronás kereszttel“ jelszót is hallották. Fülünkbe jutva e jóhiszemű rágalmazás, igyekszünk kijelenteni azt, hogy egyáltalában nem vall intelligens elmére annak a gondolatnak még csak az árnyalata sem, hogy művelt emberek ajka december 5-én ilyesfajta valamit még ki is merjen ejteni. Másodszor pedig hangsúlyozzuk, hogy a kereszt épolyan fontos nekünk is református teológusoknak, mint bárki másnak. „Mert a keresztről való beszéd bolondság ugyan azoknak, akik elvesznek; de nekünk, kik megtartatunk Istennek ereje. (Pál I. Kor. 1 : 2 r. 18 v.) Ne-

künk is drága a Krisztus keresztje. Mi is prédikálunk a keresztről. Legyen meggyőződve minden ily rút koholmánynak a szerkesztője, hogy keresztre méltónak tartjuk azt, aki a keresztet meggyalázza. Mia szívünkben hordjuk a Krisztus keresztjét, nekünk a kereszt életet jelent, de azt határozottan tudjuk, hogy akik ilyen gyermekes rágalmakat találnak ki testvéreik befeketésére, azoknak a szívéből valóban hiányzik a Krisztus keresztjének még az árnyképe is.

Kérelem. A Pataki Diákok Országos Szövetségének megalakulása előtt kibocsátott 800 meghívóra eddig mindössze 300 tag jelentkezett. Most a Szövetség titkári hivatala szeretettel kéri mindazokat, akik pataki diákok voltak és a Szövetséghez csatlakozni óhajtának, ezt mielőbb tegyék meg. Lapunk olvasóit szeretettel kérjük, hogy illetékes ismerőseik figyelmét hívják fel jelen hírünkre.

A theol. tanári kar havonkinti szeretetvendégségek adásával is munkálja a tanár és diák közti melegebb viszony kifejlesztését. A második ilyen alkalommal a professzori családok hölgytagjai teljesebb számban jelentek meg, ami a vidámabb programmal együtt nagyban növelte a dec. 8-án tartott estély közvetlenségét és melegségét. A műsor főszámai voltak: 1. Dr. Rácz Lajos professzor mélytartalmú és élvezetes felolvasása. („Rousseau élete és művei“ c., a Magy. Tud. Akadémia kiadásában 2 kötetben megjelenő nagy munkájának „Rousseau vallása“ c. fejezetét mutatta be.) 2. Darányi Lajos főisk. szé-

nior mélységes szépségű adventi prófécijája a pataki theologus veszendőségéről. (Írásmagyarázat Máté 8 : 25 b alapján. 3. Ami első volt: a tea és a bőséges többi. Az ennivaló „többi“-n kívül kedves és szép volt Gáthy Lajos és Nagy Barna komoly és Komáromy Sándor víg szavalata, a Kórus, az Öreg cserkészek, a „Gólyavár“ karéneke, Hörcsik Béla és Jeney József duettje és nem utolsó sorban Hörcsik Béla magyar nótázása. Komoly és mély verseiből ismét nagy fetszéssel mutatott be egy párat Tóth Ferenc.

Sikerült tea-estélyt rendeztek a 764. sz. Timótheus öreg-cserkészcsapat és a Gimn. Internátus középső szobája.

A „Bocskay Bajtárs-Egyesület“ f. hó 6-án este 8 órakor lampionos felvonulást rendezett a Kormányzó úr tiszteletére.

Gimnáziumunkban nov. 24-én volt a negyedévi intő konferencia. Lapunk diák olvasóinak — úgy a megdicsérteknek, mint a buzdítottaknak — fokozottabb munkát s a munka után egyik karácsonyi ajándékkul jó lelkiösmeretet kívánunk.

A múlt számunk címlapján közölt kép *Ifj. K. Muraközy László* bpesti festőművész műve, címe: *Tárogató.*

Helyreigazítás. Lapunk múlt számában az Akad. Ifj. Olvasó-Egylet estélyének felülfizetői között *dr. Rácz Lajos* neve 1 P-vel szerepelt, holott a valóság szerint 3 P adományát nyugtázza ezúttal helyesebben az Egyesület — hálás köszönettel.

A 61. sz. Lorántfy Zsuzsanna leánycserkészcsapat f. hó 5-én d. u. meglehangú, műsoros teaestélyt rendezett a leánycserkészetet pártolók részére. Az előadás, valamint az egész estély hangulata meleg, szeretetteljes, cserkészies volt.

A II. kerület cserkésztszti gyűlésén, dec. 9-én, Ózdon a 764. Timótheus Öreg cserkészcsapatot Szabó Lajos III. é. th., cserkésztszti képviselte. Előadást tartott a vizicserkészetéről, minek hatására intenzív vizicserkészetet kifejlesztését határozta el a kerület cserkésztszti. Reméljük, hogy Patak ebben is vezetni fog.

Komáromi János főiskolánk fényes írói büszkesége dec. 6-án csütörtökön este tartotta meg székfoglalóját a Kisfaludy-Társaság december havi felolvasó ülésén Ekkor iktatták be Komáromi Jánost a társaság tagjai közé, aki először elődjéről Ferenczi Zoltánról emlékezett meg kegyeletes, méltó szavakkal, majd *Áll a malom* című meglehangú, bájos elbeszélését olvasta fel. Ezután Berzeviczy Albert elnök beiktatta a legifjabb kislealudystát, akinek nagyszerű könyvei már nemcsak a magyar, hanem a külföldi olvasóközönségnek is dédelgetett kedvencei.

Köszönettel nyugtázzuk a következő előfizetéseket: Keresztury Károly Saujhely 10 P, Szádeczky László Bp. 8 P, Janka Károly Bp., Jámbor Annuska Balsa 6—6 P, Okruczky Tamás Bp., Dr. Demjén József Nyiregyháza, Dr. Forgács

Lajos Bp. 5—5 P, Szentimrey Gyula Gíbárt, Mikola István Heves, dr. Tomcsányi Zoltán Bp., S. Nagy Lajos Abszántó, Kocsis Endre Szerencs, Forgón Gusztáv Miskolc, Dr. Eröss János Nyiregyháza, Bartha Gyula Sajókaza, Jakab Pál Felsőcece, Koller Olga Miskolc, Takács Mihály Alsóábrány, Kőrössy Gábor Tállya, Brzorád Re-

zso H, Vaizer Béla Bp., Leszczenszky Szaniszló Bp., Tárczy Árpád H. 4—4 pengő, Szentmártoni Dániel Borsod, Leel Össy Árpád Berekböszörmény, Nagy S. Béla Vámosujfalu 2—2 P, Nagy Sándor Rudabánya 0 50, P. Rev. Charles Vince, Carteret 5·72 P, Német Gábor, Kispest 4— P.

Külföldön tartózkodó kollegáink címei:

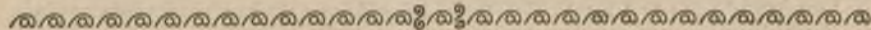
Újszászy Kálmán Scool of Religion. St. Alexander-Street 49. Paleon-Phaleron. Greece Athens

Joseph de Császár Vicaire calviniste. Montpellier. 26 Boulevard. Berthelot

Julius Szabó C/o Mrs. Wilson 54. Marchmont Road. Edinburgh. Scotland.

Horkay László C/o Miss Dunbar. Glasgow W. 1. Westbank Quadrant. Scotland.

Szakall János Hospitium Theol. School. Kampen. Nederland.

Szerkesztői üzenetek.

Ondoval Kálmán. A küldeményt köszönjük és sajnáljuk, hogy a többire egyelőre nem kerül sor. Üdv.

Adomakedvelő v. g. leány. Régen a lovagok jártak leeresztett sisakrostély titokzatosságával; mi még nem értünk meg a fordított játékra. Az olvasói érdeklődést és üdvöztetet azonban jólesően köszönjük. Kézcsók.

„Féljétek és dicsőítsétek az Istent!”

Jel. 14., 7.

Kiadja: a főiskolai Ifjusági Egylet.

Kiadóhivatali főnök: Gáthy Lajos IV. é. hh.

Czeisler Izidor

divatáruháza

Sárospatak

(a Kossuth Lajos-utcán)

Állandó raktár: férfi-, női- és gyermek-harisnyák, zoknik, sapka, kalap, ernyők, katonai cikkek, csipkék, rövid-, és kötöttárúk, illatszer, pipere, férfi- és női fehérneműk.

Csicsery József

cserépkályhaüzeme

Sárospatak

mely Zemplénnvármegyében
a legrégebb és legnagyobb.
∴ Alapított 1902-ben

Készít a sárospataki legfinomabb tűz-
álló kaolinnból a legújabb modern stíl-
ben és kivitelben mindenféle színben
és nagyságban cserépkályhákat, kan-
dallókat és takaréktűzhelyeket. - To-
vábbá ócska kályhajavítások. átra-
kások vidéken is gyorsan és pon-
tosan eszközöltetnek.

Kályháimért 10 évi jótállást vállalok
Olcsó árak! Előzékeny kiszolgálás!

A m. kir. Koronaörség szállítója!

Cím:

Csicsery József, kályhás
Sárospatak

Kitüntetve Budapesten 1920-ban.

Koncz Ferenc

angol és francia cipész

Sárospatak,

(a református templomközben)

!!!

Megrendelésre készít elsőrendű
férfi és női cipőket, csizmákat,
varrott és szegezett talppal a leg-
egyszerűbbtől a legfinomabb ki-
vitelig, melyekből állandó raktára
is van. csakis elsőrendű anyagból,
szolid árak mellett. Javítások gyor-
san és gondosan eszközöltetnek.

MOLNÁR

JÓZSEF

ÚRI ÉS NŐI

FODRÁSZ

SÁROSPATAK

(Rákóczi uccán, a ref.
egyház épületében.)

Pontos kiszolgálás

**Diákság részére
kedvezményes árak!**

Legszebb ajándéktárgyak nagy választékban!

Joggal mondja az angol:

'Time Is Money'

(Az idő pénz.)

FONTOS Önnek, hogy tudja a pontos időt?

Keressen fel még ma és **kérje az „én” órámat** 3 hónapi próbaidőre. Meg fog győződni arról, hogy lehet olcsón és mégis **megbízhatóan pontos órája.**

Órák, mindennemű ékszerek, dísz tárgyak, **valódi ezüst** evőkészletek **kedvező részletfizetési feltételek** mellett kaphatók.

Spitz Pál

órák és ékszerész, Sárospatak.

Vidékre **választékok** készséggel küldök!!

Varrógépek és eredeti **Steyer Vaf-**
tenrad kerékpárok gyári raktára!

Fodrász-

és borbélymunkák

legpontosabban eszközöltetnek

Sárospatak.

☞ *a Potikaközben.* ☞

Dobozy István

*a diákság felkarolt borbély és fodrász-
mesterének modern műtermében.*

40 év óta áll fenn

**id. Szepessy István
sütődéje.**

Sárospatak legrégibb, legked-
veltebb péküzlete.

Minden nap friss

péksütemények,
fehér és barna kenyerek.

Nyomatott a ref. főiskola könyvnyomdájában Sárospatakon.